

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Februárius' 2-dikán 1819.

Svéczia és Norvégia.

Catteau - Calville nevű tudós Frantzia, ily című munkáját: *Norvégia felfordulásának Historiája*, a Svétziai Koronaörökösnek ajánlván, attól ilyen választ kapott: — „Sietek hathatós köszönetemet megtenni azon jó indulatért, mellyet az ur erántam a' maga írásában bifejezett, és azon munkájért, mellyet nékem ajánlott. Minden tselekedeteim által való czélzásaimat 's minden iparkodásaimat oda intézem, hogy két nemzet' bennem helyheztetett bizodalmanak, a' melly nemzetek a' hadakozási tűz és a' szabadság' szeretete által magokat nevezetesekké tették, megfelelhessenek. Erre nézve igen fontos dolog rcám nézve az, hogy az ő történeteik leírását, ebben az ő kitettzőbb karakterjeket, 's az ő benne uralkodó tulajdonságokat megismerhessem: *Norvégiának* valódi képiráshoz hasonlító leírása engem' különösen gyönyörködtet, 's azon hegyeknek, mellyek között jártam, 's azon jó szívű lakosok' kajbáinak, kik ugyan a' kösziklás' völgyek' mélységeiben megelégedésnél egyebet nem lélekeznek, de a' kik ha valaki az ő függetlenségeket bántja a' magok régi hadi ditsősségeikre jól megenlékeznek, 's a' kik ezen esetben még ma is azok lennének, a' mik a' Haraldok' idejében voltak, emlékezetét megújítja elmémben, etc. — „Oskár.

Frantzia Ország.

A' törvényhozó Kamarák Januárius' 20-dikáig semmi közönséges ülészet nem

tartván, azért ezen tárgyról mostanság semmi nevezetes tudósítás elő nem fordulhatott a' közönséges levelekben.

Mostanság ismét két nevezetes számkivettelt Generalisokról említették a' Frantzia közönséges levelek, hogy engedelmest kaptak az országba való visszatérésre, ugymint *Excellmanról* és *Marschal Grouchyról*. — Generalis *Travotnak*, a' ki 10 esztendőig való fogságra volt büntetettve, megkegyelmezett a' Király.

A' Párisi Püspöki Káptalanhoz meghívó irást bocsátott a' Király az eránt, hogy a' XVI-dik Lajos' megölettetésének napját most is az előbbeni esztendőkhben tartott módon innepeljék meg minden templomokban, tudniillik halotti misével 's a' szerentsétlen Király' testamtománák felolvasásával: de semmi halotti beszédet ne tartsanak.

Bompland az a' híres Frantzia Botanícus, a' ki *Humboldtnak* az ő Amérika'i utazásaiban kísérője volt, *Buenos Ayresben* Természet' Historiáját tanító Professorrá nevezetett.

Fenelonnak Cambrai városában emlékezet oszlopot emelnek, a' melyre Királyi Hertzeg *Angonleme* is 1000 Frankot adott.

Hertzeg *Richelieu* a' Pairek' Kamarájához irván, sajnálva jelenti, hogy mint annak tagja, annak ezen üléseiben nem reszesülhet, azért, hogy egészségének gyengesége miatt Frantziaországna Déli részeire fog elútozni.

Párisnak Sz. Jákob' nevű utzájában

az úgy nevezett *Nagy Lajos'* iskolájában nevezetes lármát csináltak a' tanulók némely tanítók ellen való gyűlölségből. A' folyosóra nyíló rostélyt berontván, sok holmit összetörtel, de ez mind nem okozott volna igen nagy lármát, ha önnön szerentséltenségekre a' lámpásokat is összetörvén 's kioltván azután fáklyákat nem kéntelenítették volna meggyújtani, melyeknek nagy világa arra a' vélekedésre adván alkalmatosságot, hogy égés van, mindenfelé kiáltozni kezdette a' nép hogy ég a' Nagy Kolégyom, a' melyre a' politikai katonaság is oda szaladott a' vízi puskákkal, 's így osztán a' tűzoltás helyett a' lármázók' tüzét oltották meg, minekelőtte még Professoraikra tethették volna kezeiket, 's a' láрма' resultátuma nem lett egyéb, hanem hogy vagy nyolczat a' tanulók közzül szülőikhez vissza küldöttek.

A' *Fabvier*, *Senneville*, és *Canuel* megbántási lármás perlekedése elvégződött. Jan. 19-dikén kimondottá reájok a' fenyítő törvényszék az ítéletet. Oberster *Fabvier* fizet 100 — Politikai Biztos *Senneville* 50 — Generalis *Canuel* hasonlóképpen 50 Frank bírságot. Mind hárman adtak volt ki egy-egy motskolódó könyvet nyomtatásban, 's ezek is betiltattak. *Fabvier* az ítéletnek kimondatódását megelőzőtt napon duellált is valami *Duclos* nevű esmerőssével a' *Boulogne'* erdélyében, a' kit az első lövés illetvén, ez amannak vállát megsebesítette, melyhezképpest *Fabvier* csak a' levegőbe sütötte ki pistolyát.

Páris' környékén egy aszszonynak éjjelenként sok kárt tettek az egerek. A' gyertyáját megrágtáskálák 's a' fagygyát megették. Hogy elejét vegye, egy este gyertyáját eloltván a' zsebébe dugja 's lefekszik velle, de nem jól oltotta volt el, mert nem soká tölle az úgy meggyuladván oly égést okozott, hogy maga a' szegény aszszony alig szabadulhatott ki,

a' ház pedig minden benne lévő butorral egygyütt hamuvá égett. — Ilyenek most a' Frantzia újságok: innen tehát most csak mennyünk által más országokra —
Nagy Britannia.

Londonnak az Ó-városában, az úgynevezett *Citiben*, nagy lármát csináltak Januárius' 15-dikán valami *Southkote Johanna* nevű Proféta aszszonynak a' követőji, a' ki maga ugyan már jó ideje hogy meghalt, de még ma is sok tisztelőji találatnak a' tudatlan nép közt, kik azt hitték 's még most is azt hiszik felölle, hogy tölle fog a' Messiás születetni. Most azt tselkedték az esztelenek, hogy virágos kalapokkal süvegekkel 's homlokaikra sárga tsillagot ragasztván vagy kötven, nagy sereggel az utzákon alá 's felnyargalódtak. A' vezérjek valami *Schiple*y nevű éjjeli vigyázó pedig, így kiáltozott: — Jaj! jaj! jaj! a' föld' lakosainak, jaj a' világnak! mert eljött a' Schillo, eljött a' Messiás! Azok a' kik az ő bolondoskodásaikban részt nem vettek, eleintén csak nézték 's katagták őket, hanem későbbre összeveszték a' bolondoskodók az okosokkal, a' kik őket kitsufolták, 's kövelganéjjal való hajgálásra került köztök a' dolog, melyből végezetre dulakodás öklődözés lett, mely el se' tsendesedett mind addig, míg a' politikai katonaság köztök meg jelenvén össze nem fogdosta 's be nem vitte az új Proféta fiakat *Schiple*yvel együtt, kiket a' Kerület' Biztossa kérdőre vonván, azzal mentették magokat, hogy nékik isteni sugallás parantsolta azt, hogy a' fő városnak éppen a' közepén hirdessék ki a' Messiás' eljövetelét, és ők ezt a' nélkül véghez vitték, hogy valakinek legliszebb bántódást okoztak volna: azok ellenben a' kik őket kitsufolták és akadályoztatták, azok valóságos hünösök. A' Biztos.azonközben arra ítélte őket, hogy addig el ne botsáttassanak, míg kezeseket nem állítanak magokért, hogy

többé nem főgnak lármáznl. — „E' mind megeshetik, felelt Schipley, de még is igaz marad az, hogy eljött a' Mesiás.,,

Edinburgból Dec. 30-dikáról ily tudósítást közlenek a' Londoni újságlevelek: — „Itt ma oly népzendülés vala, melyből Edinburg városára könnyen nagy veszedelem következhetett volna. Egy fűszerszámoskalmárnak a' fija *Jonston Robert*, egy *Charles* nevű szappanost *Oktober* 25-dikén az utzán fényes nappal megtámadott és megfosztott, a' mellyért akasztófára ítéltetett. A' bűnös, pap és politziai katonák által kísértetvén megérkezik a' vesztőhelyre — imátságát elvégzi — a' vesztő alkotmányra bátran fellépik, széllyel néz — a' hohérnak, míg megkötözi 's a' kötelet nyakába teszi, maga is segít, végre sipkáját szemibe nyomván, jelenti, hogy ő készen van. A' hohér oda akasztja a' szeghez a' kötelet, 's a' deszkát, mellyen a' bűnös állott, annak módja szerént meg taszítja, hogy az lefordulván a' bűnös a' levegőbe függve maradjon — de történetből a' hohér a' kötelet igen hosszan találván hagyoi, a' Lánósnek lábauja meg érte a' deszkát, 's hirtelen nem fojlódhatott meg — a' nép ezt látván mérgeledni 's kiáltozni kezdett, hogy: de már ez gyilkosság, nem akasztás! 's több effélék. Azután kövekkel kezdettek a' vesztőállásra hájgálni, úgy hogy a' papnak, politziaikatonáknak, hohérnak, és az átsoknak, kiket hirtelen azért oda hívtak vala, hogy a' deszkát, melyhez a' bűnös a' lábauját vetette volt, egészszen vágják-el onnét, egy ott közel-lévő templomba kellett szaladniok; tsak a' félig felakasztott ember maradtott helyben. Ily kiáltás hallatván: Vágjátok-le, mert még meg nem holt! egy jó ruházatú ember az állásra felugrott 's a' kötelet ketté vágta. Valami 5 minutumig lehetett az ember felakasztva, ki is, a' kötél ketté vá-

gattatván, lecsett hátrafelé; a' nép oda rohanván a' lábára állította, a' kötelet a' nyakából leoldozta, kezeit eloldotta, a' sipkáját levéren a' száját-tató nép közzé hajtotta, 's útnak indította, hogy elvigye onnét; a' több sokaság pedig az alatt az állásnak 's a' koporsónak összerontásához fogott. Az alatt seborvos hivatván 's a' bűnös' két kezein és harántékán eret vágván, ez, valósággal magához jött, de egygyet se' szollott. Hanem míg ezek történtek, a' politzia is megjelent nagyobb erővel, 's az embert a' hohér' kezébe viszszaadván ez annak másodiksori felakasztásához hozzá fogott, de most is ügyetlenül, mert a' kötelet most is igen hosszan hagyván, a' bűnöst egy más ember felemelni kéntelennitetett, míg a' hohér a' kötelet megurkolván megrövidítette, a' Lord-Profosz pedig a' népet megszollitván, így beszélt: — „Ez ugyan valósággal kedvetlen történet: de haszontalan; az ítélet ki van mondva és igazságos; akár mint esett a' dolog, az ítéletnek be kell tölteni, a' bűnösnek meg kell halni; a' nép tehát viselje tsendesen magát, és gondolja-meg, hogy a' tisztviselőket hivataljok és esküvéssek kénszeríti ezen bűnösnek felakasztására. — A' nép ezen beszédnek hallására eltsendesedett, 's az ifjú *Jonston* már most egészszen kivégeztett. Ez egy szép testű, erős, valami 20 és 30 esztendő között lévő korú fiatal volt. Tsak valami két esztendőtől fogva adta magát roszt, addig mindenek betsületes embernek esmerték lenni. Halála napja előtt a' szülői meglátogatván a' tömlőtzen, érzékenyen bútsut vettek tőlle. A' többek közt az a' szerentséllenség is hozzá járult történetéhez, hogy a' nép abban a' bal vélekedésben lévén, hogy másodiksor nem fogják felakasztani, találkoztak az esmerőssei között, kik az anyyához szaladván, megbeszélték neki, hogy az első fel-

akasztáskor mi történt, 's hogy a' fija meg nem halván, már most kegyelmet fog nyerni. Ennek a' fiú' anyja nagyon megörvendett, de annál jobban megilletődött, mikor a' valóságot meghallotta, s' mondják, hogy a' fija' kinoztatását voltaképpen megértvén, megbolondult belé.

A' beteg Királyt az a' szerentséltenség érte, hogy a' lábát egy asztalhoz tsapván, nagyon megütötte, melyre nézve most kerekés és karos székekben laszigálják le's-fel a' szobákban.

A' Parlamentum' kinyittatásához való készüléteket Januárius' 14-dikén megtétette őt arra kineveztetett Biztosok által a' Ministérium. A' Biztosok ezek voltak: Hertzeg Wellington, Gróf Liverpool, G. Harrowki, G. Wesmoreland, és Schaffkesbury.

B e l g i u m.

Az Anglusok és Belgák között egy kis zűrzavar adta magát elő Jáva szigeten, de a' melyről azt hiszi c' Londoni Kurir, hogy szépen el fog tsendesedni. A' dolog ez: Az Adglusok a' lefolyt háború alatt elfoglalták volt Jávát, 's tsak az utolsó Kötés' ereje szerint adták vissza. A' Belgák a' Palambangi Szultánnal, a' ki *Sumatra és Banka* szigetén is birtokos, úgy bántak régen, mint Vallussokkal; sok jövedelmet vettek tőle, 's az ő fő városában magok tartottak őrző sereget. Az Anglusok ellenben úgy alkudtak volt ezen Szultánnal, hogy ez Banka szigetén minden jóait nékiek engedte, az Anglusok pedig semmi Felső-ségi just nem tartottak Palambanghoz. Most, mikor Jávát vissza adták a' Belgáknak, egyebek közt Bankát is vissza adták, de Palambangról semmi szót nem tettek, sőt a' mostani Benkuleni Anglus Kormányozó úgy tartván Sumatra szige-

tén a' Palambugi említett Szultánt, mint Monarkhát, velle kötésre lépett, hozzá ezen Kötés' ereje szerint Anglus Ágenst küldött, 's az Aglusoknak ezen Kötésszerént a' Szultán minden Státusaiban kiszorító kereshedést engedett. Ez a' Belgáknak nem tettett, minthogy ők Jávát minden hozzátartozó szigetelikkel 's egyéb birtokokkal egygyütt vissza kapván, a' Palambangi Szultánt is ismét a' magok Vallussoknak tartották, de ez nekik már most engedelmeskedni nem akarván, ők oda ennek egy rokonát küldötték Szultánnak, 's egyszersmind az ott találtatott Anglus Ágenst is az Anglus zászlóval egygyütt fogságra vitték: a' melly tselekedet ellen a' Benkuleni Anglus Kormányozó forma szerint protestált.

Német Ország.

Az *Austriai Beobachter* a' Párisi *Minervának* egy cikkelye ellen felszólalván, azt pontonként felveszi és kelete szerént megczáfolja. A' cikkely ily czím alatt jött ki: *Németországot illető levelek*, és úgy, mint ha Frankfurtban írták volna: — „Ezen cikkely, így szoll a' Beobachter, nem Németországi, hanem Párisi, 's nem megfontolt, nem tiszta, hanem hamis tudósításokból 's a' legközönséges dolgokban való járatlanságnak elárulásával íratott. Valameddig a' Minerva a' maga földjén 's a' Frantzia határok közt marad, addig minket nem illet az ő okoskodásaiba szollani: de mihelyest Németországra kitsapong okoskodásai által, már ekkor kiteszi ezeket a' Németek' kritikájának. Ha pedig úgy mondatott Német Levelezője után még oly dologra is kibotsátkozik, a' mely egész Európát illeti, már így minnyájunknak kik jobban tudósittatva vagyunk, kötelességünk az ő hibáit felfedeznünk.“ — Ezen elő szavak után hozzá fog a' Beobachter a' dologhoz, mellyet két na-

gyon summás szakaszokban szoríthatunk ide: — 1)ször, hogy, mit mond a' Minerva' Frankfurti levelezője — 2)ször, hogy mitsoda okokkal czáfolja-meg annak erőssítéseit a' *Beobachter*:

Az első szakasz: — „A' Minerva mely gondolkodású *Diplomaticusa* könyömozta: hogy az idegen seregeknek Frantziaországból lett eltávozásokat illető határozás nem oly önkéntvaló indulattal esett, mint azt a' nagy sokaság képzeli — hogy az Aachenben összehgyülkeezett Kabineteknek egygyessége tsak szín volt, 's a' folytában tartott egyenellenkedést tsak a' Diplomatikai mosterségek takarták-el — hogy Anglia és Pruszszia 's eleintén még Austria is, de a' ki későbbre az ellenkező részre állott, a' Frantziaországban volt seregeknek tsak egy második-szori *egyötöd* részét akarták haza hívni: hanem egy titkos Kötésnek, a' mely Frantziaország 's az Orosz Birodalom között fennállott, kinyilatkozása által kén-telenítették meggygyezni abba, hogy az idegen seregek Frantziaországból mind elhivattassanak — hogy egy szemmeltartó seregnek felállítása 's azon jóvállás felett, hogy a' Frantziaországnak engedtetendő váraknak száma határozottassék-meg, heves vetekedések támodtak volna, mellyeknek ismét tsak a' Frantziaország és az Orosz Birodalom között fennálló Szövetségnek kinyilatkozása, 's a' Frantzia telyes hatalmú Biztosnak hathatós munkássága, vethettek véget — 's végezetre: hogy minekutánna minden egyéb próbatételek füstbe mentek volna: ekkor a' *Chaumonti* Szövetségnek megújttatását kívánta az Anglus és Pruszsus rész, de végezetre ez is, mint a' mely a' Frantzia Királynak a' Szent Szövetségbe való felvételtetésével meg nem állhatott volna, 's mint a' mely semmi további vizsgálattásra méltó dolog nem volna, féretétett.

A' Második Szakasz. Ebbe a' *Beobachter* megczáfoló szavai foglaltatnak-be. Ezeket így summázhatjuk: — „A' felhozott felfedezések, úgy mond, oly hizonyos hangon adatnak elő, 's oly bátor pennával üzetettek 's szövettettek össze egy egészbe, hogy mi nem tsudálnánk azon, ha azoknak a' Minerva tulsó 's innenső Rénusi Olvasóji közzül többek hitelt adnának. Tehát leszen némü-némü haszna, ha megmúttatjuk, hogy az Aachenj dolgoknak a' Minervában lerajzoltatott képe az első vonástól fogva az utolsóig szentelen költemény, mint az itt következő, tiszta igasságon fundaltatott jegyzésekből kitettzik: —

1. A' Frantziaország' katonai elfogalltatásának megszüntetését illető határozás az Aachenj összehgyülkezés előtt már régen mind a' négy Kabinetekben megérfeltetett vala. Azon nagy és jól megfontolt indító okok, mellyek ezt a' határozást elhozták, itt nem fejthetnek-ki. elég azt tudni, hogy ezek nem azok az okok voltak, mellyeknek a' Frantzia újságok, még a' legjobbak is, az idegen seregeknek eljövételét tulajdonítják. Ezen kérdés felett tehát semmi vetekedés elő nem fordült az Aachenj Congressuson. Ha ezen határozás, mint a' Minervában erőssítették, nem önként való lett volna, természetszerént azt kérdehetnök, hogy, hát ki volt a' kényszerítő? Hogy Frantziaország lett volna, ezt maga se' meri erősíteni az író: inkább az Orosz Birodalomnak akarja engedni ezen tisztességet. De ez a' vetekedés vagy inkább czélzással való megisalattatás, oly tárgyakkal van összeköttetve, mellyeknek az alábbkövetkező jegyzések még bővebb világosítástul fognak szolgálni.

2. A' mi a' második felfedezést illeti, tudniillik, hogy mitsoda eszköz-
kel éltek a' Ministerek a' magok egyenellenkedéseiknek a' világ előtt való eltitko-

lására, ezt ilyen felettébb mesterséges módon írja-le a' Minerva' Frankfurti levelezője: —

„Még minekelőtte az ülések elkezdődtek volna, előre oly öszszebeszedés féléteit, hogy minden kérdést, a' melyre nézve valamely nyughatatlankodást okozható vélekedésbéli különbözéstől lehetne tartani, az *Officialis tanátskozá-sokból* hagyjanak-ki. Ha pedig nem éppen minden efféle kérdéseket lehetne eltávoztatni, tehát az ilyeneket *különös* és csak *bizodalmas* ülésekben kellene fontolás alá venni, a' hol az *Etikette' lán-tzaitól* s attól a' gondtól, hogy a' jó egygyességnek külső színc fenntartat-hassék, az ember feloldoztatva lévén, magát egész szabadsággal kibeszélhet-né. Ezek a' készülő ülések, mintegy próbatételül szolgáltak a' Diplomati-kai (Officialis) ülésekre. Ezen bizodalmas ülésekben a' némelykori vakmerőtske Po-lémikának minden tuskés töviseit lenyel-te az ember; s a' Congressus' Diploma-tikai üléseinek csak virágokat kellett szén-nie. Ezen ügyes elintézés által kiszórit-atott ugyan az *Officialis* ülésekből a' meghasonlás, de gazdagon kipótófódott a' titkos ülésekben: azonban, aláírás ál-tal megerősítve egygyik jegyző könyv-ben sintsen.“

Ezen magyarázatnak, mint tsupa ta-datlanságon épült költeménynek egyene-sen ellenc mond a' Beobachter. Aachen-ben, úgy mond, nem voltak két féle, az az titkos vagy bizodalmas és közönsé-ges ülések; hanem a' szónak szoros ér-telme szerént vévén a' dolgot, csak tsupa titkosok és bizodalmasok voltak. Azok-ban egygyikben úgy, mint a' másiban, minden Etikettét levelkezett formalitás s tiszta egyenes karakter uralkodtak. Ha meg volt volna ezen Conferentziák-ban a' hasonlás, melly csak ennek a' sok-at tudó Diplomaticus levelezőnek fe-jében van meg, lehetetlen lett volna azt

egygyikben megszenvedni s a' másikkól kizárni. Osztán a' Ministerek' gyülesei-kben senki más jelen nem lévén, mago-kon s talám Jegyzőjiken kívül mást kit tsaltak volna meg a' Minerva levelezője által felhozott próba - ülések által? Nem csak az igazsággal tehát hanem még a' lehetőséggel is ellenkezik ezen levele-zőnek az Aacheni Congressus' folyam-atjáról tett magyarázatja. Semmi Diplo-matikai egygyesületben nem uralkodott még, a' principiumokra, gondolkodásra, czélzásra, iparkodásra, s mindenre néz-ve, a' mi egy politikai tanátskozásban a' valóságos tárgyat teszi, nagyobb egy-gyesség, mint az Aacheni Congressuson. Ha azok, a' kik ellenkezőt gyanítottak, vártak, vagy kívántak volna, azzal talál-ják magokat ketsegtetni, hogy még idő-vel, hamarabb vagy későbbre, valamely titkos még pedig nagyon titkos Akta vil-ág' elejébe fog ezen Congressusról ke-rülni, melly által azok, a' mellyek már közönségesen kihirdettettek, meghazut-tolthatnának, nagyon híjába való ré-ménségnek tömjéneznek.

3. Egygyik Kabinétnek se' volt az a' gondolatja, hogy az idegen seregeket Frantziaországból csak részenként kelles-sék kihozni; és semmi titkos Kötés nem kívántatott arra, hogy valamelyik Hatal-masságot egy ily visszafordult czköz-vel való élestől eltartóztasson. Mitsoda Diplomatikai forrásból kellett annak a' levelezőnek írnia, a' ki még ma is arról álmodozik, hogy Frantziaország és az Orosz Birodalom között titkos Kötés ál-lott volna fel? A' ki az Aacheni Akták' historiájából, az Orosz Császár gondol-kodása s czélzása' módjaiból legalább annyit tud, a' mennyit minden titkos források mellé való juthatás nélkül, csak közönséges úton módokon is megtud-ni lehetett, eleget tud arra, hogy egy ilyen politikai írónak s állatásainak be-tséről érdeme ezerént ítélhessen. —

(A többi következik).

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

B é t s.

Császár és Király ő Felsége méltóztatott az Erdélyi Püspök Úr ő Excellenciája ajánlására az Erdélyi megyéknek következő Papjait, ugymint Maros Vársárhelyen Fő Tiszt. Horváth Pál, Kolosvárott F. T. Szabó János Pap és Déban, 's a' Normális Oskolák' Inspektort Knektl Adám, Úrakat, Honorarius Apaturakká vagy Praepostokká, továbbá a' következő városokban lévő F. T. Papokat és Dekánokat, úgy mint: Zalathnán Schlauf Sebestyén, Székely Udvarhelyen Sombori József, Szebenben Eschenbach János Nepomuk 's Gyergyo-Szent-Miklósön László Mihály Urakat Honorarius Kanonokokká, még pedig az elsőt kivévén a' többeket minnyájokat a' taksának egész olengedésével, kogyelmesen kinevezni.

Végezte a' Kéngőzfördő' nagy betsi' leírásának.

Méltó említenem azt is, hogy a' lábam' szárán egy kis pattanásból, a' kenőfenő orvosságok, kivált' a' két utolsó szenvedő nap', egész tenyérynyi mérges sebet tsináltak, mely fekete, kék és vörös, dagadt és villogó lett. Ez az íjjesztő, feneforma seb, a' második fördésre, minekutánna abból szörnyű sok sáryíz izzadt-ki, tökéletesen lelappadt, megkoppadt és tisztán bebörözdött, és most a' helye se láttzik: hanem, mondom, a' 3- adik kemény melegre újonnan felhasadozott volt, fájdalom nélkül.

Köszönetre méltó bizonyára a' fenn tisztelt Szemorvosi Prof. Úrnak Magyar mértéket esmérő jó szíve; mely szerént ezen betses orvoslásmódot, egyegy terdönként, tsak 3 papiros forintra szabta én, örömmel fizettem - meg négyszeres

áránál többet), holott jól tudja, hogy Bétsben, az ilyen tsinos katlanért, egy-egy kerülőben 10, a' sokkal alábbvalóért 5 forintot kell fizetni.

Nem úgy beszéllek mint Orvos; hanem tsak, mint egy azok között, a' kik a' fejekre nem estek. — Én, a' Kéngőzfördőnek sokkal több erejét tapasztaltam annál, a' mit rólla hallottam, 's kikötőleg a' bőryavalyákra - nézve képzeltem. A' többit, az ahhoz jobban tudókra bízván, én, részemről, sok több hasznok között, azt tapasztaltam szembetűnőképpen, hogy az én' vizelitem, azon naptól-fogva, a' mellyen a' fördést elkezdtem, az 5-ödik fördésig, egy órai állása után, oly' sűrű, vagy még sűrűbb lett, mint az igen elfáradt és forró ló' hügyja, — nem tsak zavaros, mint kiki gyakran tapasztalhatta, hanem valóban vastag vagy öreg, 's egyszersmind, fejéres-fakó, mint valami dertze-moslék. — Úgy vélekedtem tehát, hogy az én' bőryavalyámát (még lehet, más belsőt is, de a' melyről én semmit-se tudok), a' forró kéngőz, nem tsak izzadtság, hanem vizellet által is nagy mértékben úzte-ki; annyival is inkább, mivel' azólta, holott kevés-étű vagyok, — a' vasat is megenném; — a' bikkmack nem egészségesebb nálam'.

Nehezen foghatnám már most meg, ha valaki azt állítaná, hogy ez a' fördő a' dagadó köszvényeknek nem használna. Hogy az úgynevezett Rheumatismustól szenvedőknek, az ilyen hirtelenfázott vagy hideg-tsapta embereknek, a' Kéngőzkatlan bizonyos orvosság (környületeket elmellőzvé), abból gondolom; mert éppen az én' első fördő-napomon, egy nyomorult belé vánszorogván lélekszakadva a' katlanba, egy fördés után, tsaknem esze nélkül ment-el örömben

— szónak sem állott, ugrált, kiabált, danolt.

Szólljanak a' Kéngözfördőről bővebben és gyökeresebben azok, a' kiknek ez tudományi szakmányok (rolle); az én hazafiúi óhajlásom a' volna, hogy a' Hazza' nagyobb Helységeibe egyegy ilyen édesded orvosló eszközt állítanának-fel. Ez az egész boldogság egy oldalról, ez a' kállan, az utóbbi utánajárás által oly' óltóvá lett, hogy már most, a' 250 ezüst forint bétsi áranak közel feléért, sokkal pompásabban el lehet azt itt Pesten készíttetnünk annál, a' mely legelőször itt felállott volt. — Úgy, a' mint az egész Kéngözkatlan, hasznavelel e kor áll, — az egy kőműves-munkát

kívén, melyről világos útmutatást adhatok, — kész vagyok azt, az azt kívánóknak közhasznú kívánságokra, betsmóztatni, egy faládjába állíttatni, 's oda, a' hova kívántatik, elküldeni, ezen egy kötés mellett, hogy nekem, a' ki minden utánjárást ingyen kívánok megtenni, senki, tsak egy pénz költséget se okozzon.

Melyik országban lehetne ennek az okos találmánynak több hasznát-venni, mint a' mi? Hazánkban, kívált az Alföldön, a' hol a' disznóhús, etzet, 'sat. a' köznépnél legelső módi cseség? — A' tudósítást örömmel el fogja fogadni helyettem (költsége nélkül) Ns. Trattner Tamás Könyvuyomtató Úr, Pesten. — Hadd legyen most a' nevem — Idem.

Hogy több Olvasójimnak ezzel is kedveskedjék a' M. Kurir, ennekutánna minden Kedden és Pénteken meg fogja nekiek vinni a' Bétsbe megérkezett vagy önnét elútozott nevezetesebb idegeneknek neveiket. Most itt röviden tsak azon nevezetesebb Magyaroknak Uri neveik következnek, kik a' lefolyt Januáriusban ide jöttek és elmentek:

Első napján; megérkeztek: Gr. Pongrácz Úr; 5-dikén Gr. Aponyi, Cs. K. Kamarás; Gr. Brunswick, Cs. Kir. Kamarás Úr Pestről; 7-dikben Gr. Csáky Elisa Magyarországról; Gr. Eszterházy Károly Cs. K. Hadnagy a' Koronaörökös Princz Vasasainál, Magyarországról; 8-dikben Hohenlohe Hertzegné, familiástul; Posonyból; Lányi Úr, Cs. K. penziós Májor Posonyból; 9-dikben, Gr. Erdődyné, Magyar Udv. Cancellarius Hitvese Posonyból; Gr. Aponyiné, ugyan önnét; Gr. Amade (Ferenz); Cs. K. Kamarás Úr, ugyan önnét.

Elutaztak; 9-dikben, Gr. Aponyi, Cs. K. Követ Flórentziába; Szereday Úr; Cs. K. Májor Prágába; Gr. Esterházy Cs. K. Lovas Kapitány Magyarországra...
(A' többi a' jövő Pénteken).

Száz forint huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —
Jan. 29-dikén 256 $\frac{3}{8}$. — 30-dikén 256 — Febr. 1. napján 254 $\frac{1}{8}$. — forintot.

A' marhahúsnak fontja, Bétsben, Februáriusra is 16 krajtzáron hagyatott.

A' gabona' Pósonyi mérőjének közéjára némely piatzokon: —

	Buza	Elegyes	Ro's	Árpa	Zab	Kukoritz
Pesten Jan. 22-én	4 fl. 50 kr.	— —	1 fl. 50 kr.	1 fl. 50 kr.	1 fl. 15 kr.	2 fl. 16 kr.
Pétsen 19-dikén	5 fl.	2 fl.	1 fl. 50 kr.	1 fl. 30 kr.	3 fl. 56 kr.	— —
Bétsben 19-ikén	6 fl. 21 kr.	— —	5 fl. 51 kr.	2 fl. 43 kr.	2 fl. 24 kr.	— —
— 23-dikén	6 fl. 18 kr.	— —	5 fl. 45 kr.	2 fl. 45 kr.	2 fl. 18 kr.	— —